

Θα παρακαλέσω και τον κ.Τάκη να μας πει και αυτός την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη.

Α. ΤΑΚΗΣ (ΒΟΗΘΟΣ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι, κύριε Πρόεδρε, είμαι εξαιρετικά ευτυχής που είμαι σήμερα εδώ πέρα μαζί σας και πρέπει να σας ευχαριστήσω όλους σας και ιδίως τα Μέλη της Ο.Κ.Ε., τα οποία ανέλαβαν τη σύνταξη της έκθεσης που λάβαμε υπόψη μας, για τα καλά τους λόγια, μας τιμούν.

Θέλω να πω ότι απλώς στο ζήτημα προσπαθούμε να κάνουμε τη δουλειά μας και αυτό δεν το κάνουμε προσπαθώντας να συγκριθούμε με οποιονδήποτε άλλο έχει παράλληλη αρμοδιότητα με εμάς, γιατί γνωρίζουμε ότι οι θεσμοί οι οποίοι προωθούν στην ίση μεταχείριση στην παιδεία άλλα από αυτά στα οποία έχει ταχθεί ο Συνήγορος του Πολίτη, αντιμετωπίζουν πολύ σοβαρά προβλήματα στη δουλειά τους και κατά κάποιο τρόπο ο Συνήγορος του Πολίτη δρέπει ενδεχομένως κάποια τιμή, όχι επειδή δεν του αξίζει, αλλά επειδή κιόλας σε αυτόν, όσο και αν είναι δύσκολο το πεδίο με το οποίο ασχολείται, το πεδίο αυτό του πέφτει λιγάκι πιο εύκολο, από ό,τι λ-χ. το πεδίο των σχέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, ένα πεδίο εξαιρετικά ακανθώδες και το οποίο, αν θέλετε, είναι το πεδίο στο οποίο υφίστανται όλα τα πραγματικά διακυβεύματα της υπόθεσης: ίση μεταχείριση στη χώρα μας και όχι μόνο.

Για το Συνήγορο του Πολίτη η νέα αυτή νομοθεσία, η οποία όπως σωστά τόνισε ο κ.

Πρόεδρος, δεν αποτελείται αποκλειστικά και μόνο από τον Ν. 3304 αλλά και από το επικείμενη ψήφιση Ν/Σ, αυτό που αφορά την ίση μεταχείριση των δύο φύλων, η νομοθεσία αυτή για τον Συνήγορο του Πολίτη είναι εξαιρετικής στρατηγικής σημασίας. Και είναι στρατηγικής σημασίας, γιατί πιστεύουμε πως αποτελεί και κάτι το καινούργιο στην κανονιστική παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνολικότερα.

Πρόκειται για μία νομοθετική παρέμβαση η οποία αφορά το σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κυρίως αφορά την καθημερινότητα της ζωής των προσώπων που διαβιούν εντός της ευρωπαϊκής επικράτειας. Το ότι αφορά ακριβώς την καθημερινότητα, το ότι αφορά τα καθημερινά μας δικαιώματα ως προσώπων και όχι ως Ελλήνων ή οτιδήποτε άλλο, είναι αυτό που δίνει και την ιδιαίτερη θεσμική και πολιτειακή, αν θέλετε, κρισιμότητα σε αυτές τις νέες ρυθμίσεις, όχι πια τόσο νέες, αυτές τουλάχιστον που αφορούν την ίση μεταχείριση για λόγους διαφοράς εθνικής, θρησκευτικής, αναπηρίας, προσανατολισμού σεξουαλικού κ.ο.κ.

Το κρίσιμο επιπλέον δεν είναι στο ότι έχουμε πια να κάνουμε με μία ρύθμιση Κοινοτικού χαρακτήρα και προέλευσης, που αφορά την καθημερινότητα της άσκησης των δικαιωμάτων μας. Έχουμε να κάνουμε και με μία ρύθμιση, που ακόμα και αν εκ πρώτης όψης αφορά το ειδικό πεδίο της απασχόλησης και των συναφών κλάδων της κατάρτισης, εκπαίδευσης και των κοινωνικών δικαιωμάτων, είναι μία ρύθμιση η οποία αγκαλιάζει το σύνολο της κοινωνικής ζωής.

Και επιπλέον, είναι μία ρύθμιση που ακόμα και αν τα πρόσωπα, στα οποία στοχεύει, είναι τα λεγόμενα συναπαρτίζοντα τις ευπα-

θείς κοινωνικές ομάδες, δεν το κάνουν αυτές οι ρυθμίσεις αυτό το πράγμα επειδή τους ενδιαφέρει η διαφορά το ότι ο ένας είναι αυτού ή του άλλου θρησκευματος, αυτής ή της άλλης καταγωγής, αλλά επειδή αυτό που προτάσσεται είναι η ιδιότητα του καθενός ως προσώπου.

Αυτό το οποίο λένε αυτές οι νέες ρυθμίσεις, είναι ότι οι διαφορές αυτές μόνο κατ' εξαίρεση και θετικά υπέρ του αδυνάτου μπορούν να αποτελέσουν θεμέλιο κρατικής δράσης, αλλιώς είναι αθέμιτες διακρίσεις. Οπότε, μπορεί (ας μου επιτραπεί ο χυδαίος όρος) οι πελάτες αυτών των ρυθμίσεων να είναι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, αυτό που νοιάζει όμως το Νόμο ήδη από την Κοινοτική του προέλευση, είναι η ανάδειξη του ότι είναι καθένας πρόσωπο απλά και μόνο επειδή είναι αυτός που είναι και ότι αυτό θα πρέπει να κατισχύει στη μεταχείριση την οποία υφίσταται είτε από το κράτος, είτε από τους ιδιώτες με τους οποίους συναλλάσσεται, ιδίως δε τους εργοδότες.

Αυτό καθιστά επιτακτικό το να αποτελέσει αυτή η νομοθεσία, μία νομοθεσία αποτελεσματική. Το πόσο το εννοεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, το βλέπουμε ήδη από το γεγονός ότι έχουμε ήδη, μάνι - μάνι, υποδείξεις, παρατηρήσεις και προειδοποιήσεις για ορισμένα καίρια σημεία του νομοθετήματος, του πώς εμείς δηλαδή ενσωματώσαμε τις δύο Κοινοτικές Οδηγίες και επίσης υποδείξεις, παρατηρήσεις και ερωτήματα όσον αφορά τη δράση συγκεκριμένων κρατικών Οργάνων γι' αυτό, τα οποία καθ' ορισμένους έχουν ήδη παραβιάσει αυτή τη νομοθεσία.

Για τον σκοπό αυτό, η νέα αυτή νομοθεσία και η επερχόμενη έχει καταρχήν ορισμένα νέα νομικά μέσα. Ένα από αυτά είναι

εξαιρετικά χρήσιμο και νομίζω ότι πρέπει να απασχολήσει την Ο.Κ.Ε. και τις κοινωνικές εκπροσωπήσεις στο εσωτερικό της, γιατί πιστεύω ότι μπορεί να βοηθήσει πάρα πολύ στη δουλειά των Οργάνων που έχουν αναλάβει την αντιμετώπιση των περιστατικών στην πράξη.

Και αυτό είναι το λεγόμενο: βάρος της απόδειξης, το ότι δηλαδή αυτή τη στιγμή με τις νέες αυτές ρυθμίσεις, υπάρχει η δυνατότητα να αντιμετωπιστεί το μείζον πρόβλημα της απόδειξης του ότι υπάρχει μία δυσμενής διακριτική μεταχείριση, ιδίως δε στον κλάδο της απασχόλησης με ένα νέο τρόπο και αυτό είναι το ότι δεν απαιτεί πλέον ο Νόμος να αποδεικνύει πλήρως τα περιστατικά που συνιστούν την ίδια τη διακριτική μεταχείριση ο επικαλούμενος τη διακριτική μεταχείριση (συνήθως είναι ο εργαζόμενος), αλλά να προσκομίζει εκείνα τα στοιχεία από τα οποία μπορεί να τεκμαίρεται (να τεκμαίρεται, αυτό είναι το κρίσιμο: να τεκμαίρεται) τέτοια μεταχείριση.

Γιατί όπως ξέρετε πολύ καλά όλοι σας, εκεί βρίσκεται και το αγκάθι της πραγματικής αποτελεσματικής εφαρμογής της αρχής της ισότητας ιδίως στον κλάδο της απασχόλησης, κοινώς το να αποδείξεις το ότι δεν είσαι ελέφαντας.

Ταυτοχρόνως, όμως, κλιμακώνει την προστασία των τυχόν θιγομένων από πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης, με το να βάζουν στο παιχνίδι κοινωνικούς φορείς και σε ένα επίπεδο ανώτερο και ευρύτερο από αυτό της αντιμετώπισης της ατομικής περίπτωσης. Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών και των φορέων εκπροσώπησης επαγγελματικών συμφερόντων καθίσταται πλέον ριζικά κρίσιμος ρητά, με θεσμούς διαβούλευσης

(θα πρέπει να ιδρυθούν, δυστυχώς η νομοθεσία μας απλώς μετέφερε την Κοινοτική Οδηγία, όπως το συνηθίζει δυστυχώς, χωρίς να προβλέψει ειδικές ρυθμίσεις).

Το γεγονός ότι η Ο.Κ.Ε. αναφέρεται ως παράγοντας τουλάχιστον πληροφοριακού συντονισμού και διαβούλευσης, δείχνει ότι ήδη ο Έλληνας νομοθέτης αντιλαμβάνεται τον κοινωνικό ρόλο της νέας αυτής νομοθεσίας να διέρχεται μέσα και από την Ο.Κ.Ε. και νομίζω ότι ήδη η σημερινή μας παρουσία εδώ πέρα είναι μία ένδειξη ότι αυτόν το ρόλο έχει ξεκινήσει η Ο.Κ.Ε. να τον παίζει και σε αυτό θα βρει τη συμπαράσταση του Συνηγόρου του Πολίτη δεδομένη.

Όμως το θέμα της αποτελεσματικότητας, το μεγάλο αυτό ζητούμενο, αυτό δηλαδή το οποίο θα καταστήσει αυτή τη νομοθεσία όχι απλώς ένα ευχολόγιο, αλλά κάτι το οποίο στηρίζει τον αδύναμο εργαζόμενο, στηρίζει τον αδύναμο ηλικιωμένο, στηρίζει τον ανάπηρο, με έναν τρόπο πραγματικό και από για την καθημερινότητά του -αλλιώς μιλάμε για ωραίες ιδέες μονάχα- το ζήτημα λοιπόν αυτό προσκρούει σε ορισμένα κομβικά προβλήματα διαρθρωτικού χαρακτήρα για την ελληνική κοινωνία και όχι μόνο.

Και το ζήσαμε και το ζούμε καθημερινά στο Σύνηγορο του Πολίτη, κοιτώντας τι και πώς μας έρχεται ως αναφορά ή καταγγελία και το πώς ή το πόσο ευχερές μας είναι να αντιμετωπίσουμε στην πράξη το θέμα.

Γι' αυτό επιτρέψτε μου να τονίσω την εξαιρετικά σημαντική δυσχέρεια που προκαλεί στην αποτελεσματική εφαρμογή των νέων αυτών ρυθμίσεων και της επερχόμενης για τις διακρίσεις μεταξύ των δύο φύλων, το ότι τα προβλήματα της διακριτικής

μεταχείρισης έχουν συχνότατα στη χώρα μας διαρθρωτικό χαρακτήρα.

Συνδέονται όχι απλώς με συγκεκριμένες περιστάσεις που οδηγούν κάποιον να θίγει, ασκώντας διακριτική πρακτική, κάποιον άλλον, λ.χ. έναν εργοδότη τον εργαζόμενο του, αλλά έχουν να κάνουν τα προβλήματα αυτά με τη δομή της απασχόλησης και της εργασίας λ-χ. στη χώρα μας, ή τις θεσμικές δομές, οι οποίες είναι πολλές φορές παρωχημένες και αποκλείουν πληθυσμούς ολόκληρους από την καθημερινή μας κοινωνικότητα.

Χαρακτηριστικότερα μπορώ να αναφέρω την περίπτωση των συμπολιτών μας τσιγγάνων, είναι τραγικό το θέμα πια των τσιγγάνων, πιστεύω ότι βαίνουμε σε μία εθνικού χαρακτήρα κρίση με τον πληθυσμό αυτό. Δεν είναι του παρόντος να το συζητήσουμε εκτενώς, αλλά πρέπει και αυτό να συζητηθεί κάποια στιγμή, η Ο.Κ.Ε. νομίζω ότι είναι κρίσιμο πεδίο.

Αλλά και κυρίως, αναφέρθηκε προηγουμένως, το ότι η χώρα μας για διάφορους εθνικο-ιστορικούς λόγους έχει αναπτύξει κάποια ανακλαστικά αμυντικά απέναντι στη διαφορά. Απέναντι στη διαφορά την εθνική, τη θρησκευτική, ακόμα και τη βιοσωματική.

Αυτά τα ζούμε καθημερινά, επειδή τα τελευταία δεκαπέντε (15) χρόνια με αφορμή ή ευκαιρία (δεν ξέρω αν είναι καλό ή κακό, νομίζω μάλλον καλό τελικά και το πιστεύω βαθιά, μάλλον καλό) ζούμε με τη διαφορά μαζί μας, δίπλα μας, στο χώρο εργασίας, στο χώρο κατοικίας, με τους τόσους χιλιάδες αλλοδαπούς, οι οποίοι βρέθηκαν δίπλα μας υπό περιστάσεις γι' αυτούς όχι τόσο ευτυχείς, ακόμα και σήμερα.

Αυτή η αμυντικότητα σίγουρα συνδέεται σε ένα πολύ μεγάλο βαθμό με το θέμα της δημοσιότητας και του ευλήπτου των αξιών και αρχών που διαπνέουν το νέο νομοθετικό πλαίσιο αυτό, αξιών και αρχών που δεν είναι άλλες από αυτές, οι οποίες διαπνέουν το πολίτευμά μας. Οι ίδιες είναι. Απλώς τεχνικά αντιλαμβάνεται κανείς ότι δεν έχουμε πλήρως συνειδητοποιήσει ή ενστερνιστεί καν το αξιολογικό βάθος που έχει το Σύνταγμά μας όταν μιλάει για δικαιώματα του καθενός και για ισότητα όλων με όλους.

Και οπωσδήποτε εδώ πέρα, εκτός από το ζήτημα της δημοσιότητας και της διάδοσης, της διείσδυσης των νέων αυτών δυνατοτήτων που παρέχει αυτός ο νέος Νόμος και ο επερχόμενος για τα δύο φύλα, υπάρχει το ζήτημα της ευρύτερης διαπαιδαγώγησης, της κοινωνικής διαπαιδαγώγησης της συμβίωσης με τη διαφορά.

Νομίζω ότι και σε αυτά τα πεδία η Ο.Κ.Ε. μπορεί να παίξει ένα στρατηγικό χαρακτήρα και σε αυτό η συνδρομή μας θα είναι αμέριστη επίσης.

Ένα άλλο, όμως, καθοριστικής σημασίας ζήτημα είναι και συνδέεται με αυτό της αμυντικότητας, είναι ότι για να ανθίσει η αποτελεσματικότητα αυτών των ρυθμίσεων, θα πρέπει να υπάρχει ένα επαρκώς κινητοποιό κοινωνικό περιβάλλον, είτε έστω ανεκτικά, δηλαδή να μην υπάρχει αποτροπή των όσων ενδιαφέρονται να διεκδικήσουν την προστασία τους, είτε ακόμα καλύτερα, με τη θετική συνδρομή.

Και εδώ πέρα μπαίνει το θέμα του ρόλου των Μ. Κ. Ο., αλλά όχι μόνο αυτών, αλλά και όλων των φορέων συλλογικής εκπροσώπη-

σης, όπως κατ' εξοχήν είναι τα Εργατικά Σωματεία και οι Ενώσεις Εργοδοτών.

Και αυτό το ζήτημα είναι ακριβώς (το γεύομαι καθημερινά στη δουλειά μας), ότι υπάρχει, παρά την επαρκή κατά τη γνώμη μας επίγνωση των προβλημάτων, αλλά και την επαρκή επίγνωση των νέων νομοθετικών ρυθμίσεων εκ μέρους των Οργανώσεων και τις Κινήσεις των πολιτών, ελάχιστη είναι η προσφυγή τους προς υποστήριξη τέτοιων ζητημάτων του Συνηγόρου του Πολίτη υπέρ προσώπων που χειμάζονται λόγω αθέμιτων διακρίσεων. Αυτό μας έχει και παραξενέψει και στενοχωρήσει.

Και νομίζω ότι αυτό δημιουργεί ήδη ένα προνομιακό πεδίο παρέμβασης αρμόδιων φορέων και νομίζω ότι η Ο.Κ.Ε. είναι ένας από αυτούς και θα μπορούσε εδώ πέρα να προτείνει την ανάγκη ένταξης της παρότρυνσης εκ μέρους του κράτους, έστω της χρηματοδοτικής προς Οργανώσεις και Κινήσεις των πολιτών, προκειμένου να επιτελέσουν το ρόλο που τους αναλογεί στο νέο αυτό πλέγμα θεσμών με ένα τρόπο επαρκή και αποτελεσματικό.

Το ίδιο αυτό ακριβώς διακύβευμα επιβάλλει να τονιστούν ιδίως εκείνοι οι θεσμοί που αυτή τη στιγμή ουσιαστικά υπολειτουργούν στη χώρα μας, της λεγόμενης συνδρομής νομικού χαρακτήρα προς τα πρόσωπα τα οποία χρήζουν βοήθειας. Είναι αδιανόητο, θεσμοί νομικής συνδρομής σε Δικηγορικούς Συλλόγους ουσιαστικά να είναι αδρανείς, ειδικά όταν έχουμε τέτοια ένδεια αναφορών καταγγελιών, ένδεια η οποία φυσικά δεν μπορεί να σημαίνει ότι η χώρα μας είναι ένας παράδεισος ισότητας. Κάθε άλλο. Σημαίνει ότι υπάρχει μία ανεπαρκής διείσδυση

των ρυθμίσεων αυτών στους ενδιαφερομένους.

Γιατί δεν το κρύβω, από εκεί που περιμέναμε ακριβώς σωρεία αναφορών - καταγγελιών και αυτό είναι οι κοινωνικές εκείνες ομάδες, οι οποίες λόγω μορφωτικού επιπέδου και οικονομικών μέσων θα μπορούσαν να κινητοποιηθούν, δεν το κάνουν. Και μιλάω συγκεκριμένα λ.χ. για τις περιπτώσεις σεξουαλικού προσανατολισμού. Φταίει κάτι άλλο προφανώς. Προφανώς φταίει η εξαιρετική επιφυλακτικότητα τόσο ως προς την αποτελεσματικότητα των οργάνων της ελληνικής έννομης τάξης, όσο και η ανησυχία, ο φόβος για τον κίνδυνο της έκθεσης των προσώπων αυτών απέναντι στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, το οποίο θα αντιμετωπίσει την προσφυγή τους σε κρατικό Όργανο για την προστασία τους για τον λόγο αυτό, με τρόπο που ξέρετε πολύ καλά, συνήθως εμπλέκει και μειδιάματα.

Αξίζει να αναφέρω το παράδειγμα ενός ομοφυλόφιλου καθηγητή Σχολείου, αν δεν κάνω λάθος, πριν από δύο - τρία χρόνια στην Κυψέλη ήταν σε κάποιο Σχολείο που μάζεψαν οι γονείς υπογραφές για να διώξουν κάποιον ομοφυλόφιλο καθηγητή από το Σχολείο, που όχι τυχαία ήταν και ο πιο αγαπητός στα παιδιά.

ΜΕΛΟΣ: *(παρεμβαίνει εκτός μικροφώνου και δεν καταγράφεται).*

Α. ΤΑΚΗΣ: Γιατί είναι αγαπητός στα παιδιά; Κοιτάζτε, φαντάζομαι όχι επειδή είχε μία ειδική σεξουαλική σχέση μαζί τους, αλλά αυτό φαντάζομαι, επικαλέστηκαν οι γονείς.

Εν πάση περιπτώσει, είναι μεγάλη κουβέντα, νομίζω ότι είναι πολύ κρίσιμο να ανοί-

ξουν οι κλειδωμένες κοινωνικές ομάδες, απέναντι σε αυτές τις νέες ρυθμίσεις, οι οποίες έχουν ως στόχο να παρέχουν μία προστασία της αξιοπρέπειας του καθενός. Και αυτό δεν είναι ένα πρόβλημα το οποίο πρέπει να το μετακυλύουμε στους ίδιους τους ενδιαφερόμενους, αλλά είναι κάτι που πρέπει να προβληματίζει όσον αφορά δομές προστασίας αυτών οι οποίοι χειμάζονται από τέτοια φαινόμενα.

Αντίστοιχα, η ανάγκη αποτελεσματικότητας -και σε αυτό χαίρομαι πάρα πολύ γιατί βλέπω ότι υπάρχει μία αντίστοιχη παρατήρηση και πρόταση της Ο.Κ.Ε. μέσα στην έκθεση- θα πρέπει εν όψει ακριβώς του διαρθρωτικού χαρακτήρα των προβλημάτων, και ως διαρθρωτικό εννοώ το ότι τα προβλήματα αυτά συνδέονται με πολλαπλές θεσμικές όψεις της κρατικής δράσης αλλά και της κοινωνίας των πολιτών, θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα μίας ολιστικής δυνατότητας μελέτης των προβλημάτων από τους θεσμούς προώθησης της ίσης μεταχείρισης και, τουλάχιστον, να μην υπάρχουν εμπόδια στο να επεκταθεί η έρευνα σε τομείς, οι οποίοι αυτή τη στιγμή, όπως είναι η Οδηγία, τελούν εκτός αρμοδιότητας των φορέων αυτών.

Μιλάω πολύ συγκεκριμένα για το φαινόμενο του να περιορίζεται η κανονιστική εμβέλεια της Οδηγίας σε συγκεκριμένους κλάδους, όπως είναι λ.χ. η απασχόληση και οι υπηρεσίες, και να μην επεκτείνεται άμεσα σε συναφή με τους κλάδους αυτούς κρατική δράση που έχει κυριαρχικά στοιχεία. Κυριαρχικά στοιχεία λ.χ. εννοώ δράσης του κράτους, όπου το κράτος εμφανίζεται ως δημόσια εξουσία, δημόσια δύναμη. Λ.χ. η χορήγηση αδειών οικοδόμησης, οδήγησης κ.ο.κ. δεν emπίπτουν στο πεδίο της Οδηγίας, γιατί δεν αποτελούν υπηρεσίες ή αγαθά,

αποτελούν μορφή κυριαρχικής κρατικής δράσης.

Και έτσι μπορεί να έχουμε άμεσα συναπτόμενα πεδία με την απασχόληση, την κατάρτιση, την εκπαίδευση, τις κοινωνικές παροχές, όπου το κράτος λειτουργεί σαν κυριαρχικός φορέας και εκεί πέρα να μην μπορείς να το πιάσεις, με αποτέλεσμα να διαιωνίζεται το φαινόμενο της διακριτικής μεταχείρισης, επειδή επικαλύπτεται το φαινόμενο αυτό με κρατική δημόσια εξουσία και δεν είναι ξεκάθαρα αγαθό ή υπηρεσία.

Ο νομοθέτης μας είχε τη δυνατότητα από την Οδηγία να επεκτείνει την εμβέλεια του νομοθετήματος και στα πεδία αυτά. Δεν το έπραξε, γιατί ακριβώς κατά το δυσάρεστο συνήθειό του, μεταφέρει συνήθως Οδηγίες απευθείας στην έννομη τάξη μας, ουσιαστικά μεταφράζοντας τις στα Ελληνικά.

Αυτό ακριβώς το στοιχείο της αυτούσιας μεταφοράς και μάλιστα της σπαστής μεταφοράς των τριών Οδηγιών (μεταφέρθηκαν οι δύο, η τρίτη για τα δύο φύλα έρχεται τώρα), πάει να δημιουργήσει και λιγάκι, από ό,τι φαίνεται, δύο ταχύτητες θεσμικές: άλλο το μοντέλο εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης στα πεδία έθνος - φυλή - θρησκεία - σεξουαλικός προσανατολισμός - ηλικία - αναπηρία και άλλο για τα δύο φύλα, ενώ η ρυθμιστική λογική είναι ακριβώς η ίδια.

Νομίζω ότι το επικείμενης ψήφισης Ν/Σ αποτελεί ένα πρότυπο κατά τη γνώμη μου, πιο επιτυχές. Να το δοκιμάσουμε και να αναρωτηθούμε, όπως κάνει ήδη η έκθεση της Ο.Κ.Ε., εάν θα ήταν σκοπιμότερο να ενοποιήσουμε τα δύο συστήματα και σε ποια κατεύθυνση; Σε αυτή την αρχική, του αρχικού νομοθετήματος, ή σε αυτή, στο μοντέλο που

ευαγγελίζεται η επερχόμενη ρύθμιση για τα δύο φύλα;

Θέλω να επισημάνω ότι η προσωπική μου προτίμηση, το δηλώνω σήμερα, για το δεύτερο μοντέλο δεν θέλω να παρεξηγηθεί, γιατί ακριβώς προβλέπει εκεί πέρα η νέα ρύθμιση, η επικείμενη ρύθμιση, μία αρμοδιότητα συνολική του Συνηγόρου του Πολίτη. Σας το υπογραμμίζω με κάθε έμφαση, ο Συνήγορος του Πολίτη δε διεκδικεί αρμοδιότητες και άλλες... και άλλες... και άλλες.

Δεν είμαστε ένας θεσμός φαταούλας αρμοδιοτήτων, πολλώ δε μάλλον δεν είμαστε ένας θεσμός ο οποίος θέλει να αποσπάσει αρμοδιότητες από οποιονδήποτε άλλο φορέα, γιατί με όλους τους φορείς που αυτή τη στιγμή είναι ενεργοί στο συγκεκριμένο πεδίο εκ παραλλήλου με εμάς, έχουμε συνεργασία και θέλουμε να τη διατηρήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Η επιλογή είναι πολιτικού χαρακτήρα, δεν ανήκει στο Συνήγορο του Πολίτη που είναι ένα Όργανο συντεταγμένο που δεν λαμβάνει πολιτικές αποφάσεις.

Θεωρώ ότι η νέα ρύθμιση είναι επιτυχής όχι όσον αφορά τις αρμοδιότητες μονάχα, αλλά και όσον αφορά τις ειδικές ρυθμίσεις που περιέχει και επισημαίνει και η έκθεση της Ο.Κ.Ε., όσον αφορά λ.χ. τη διατύπωση και για τη σεξουαλική παρενόχληση που αναφέρθηκε προηγουμένως, την παρενόχληση εν γένει, όσο και για το βάρος της απόδειξης. Καθώς και στο εξαιρετικά κρίσιμο ζήτημα της εκπροσώπησης των θιγομένων με έναν ειδικό τρόπο προστασίας των θιγομένων από συλλογικούς φορείς.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επισημάνω και κάτι τελευταίο, το οποίο επίσης εγείρει ως ζήτημα η έκθεση της Ο.Κ.Ε., και αυτό είναι το ειδικό ενδιαφέρον που έχουμε και οφείλουμε να έχουμε για τους αλλοδαπούς, τους ξένους με τους οποίους συμβιώνουμε, με τη διαφορά αυτή που είναι πια στην αυλή μας και όχι μακρινά κάπου, στο Αφγανιστάν ή δεν ξέρω πού.

Η υφιστάμενη νομοθεσία, ο Ν. 3304/2005 περιλαμβάνει μία ρήτρα, η οποία κάπου αρχίζει να φαντάζει λίγο άδικη, τη ρήτρα που λέει ότι οι διακρίσεις που διενεργούνται κατ' επίκληση του στοιχείου της ιθαγένειας, ότι δηλαδή ορισμένα πράγματα μπορούν να απολαμβάνουν μονάχα οι Έλληνες πολίτες και όχι οι λοιποί, είναι καταρχήν όλες δικαιολογημένες.

Νομίζω ότι αυτό ειδικά την Ο.Κ.Ε. και τους φορείς συλλογικής εκπροσώπησης που συμμετέχουν σε αυτή, θα πρέπει να τους προβληματίσει. Θα πρέπει να τους προβληματίσει, γιατί η χώρα μας έχει μία μακρά διαρθρωτικού χαρακτήρα παράδοση προστατευτισμού διαφόρων κλάδων, για λόγους άσχετους με τη μεταναστευτική πολιτική, θεσμούς οι οποίοι αποκλείουν την πρόσβαση στην απασχόληση σε όσους δεν είναι Έλληνες, σε πεδία στα οποία αυτό δεν είναι προφανές γιατί γίνεται. Λ. χ. με έκπληξη ανακάλυψα ότι κρεοπώλης, αλιέας, αρτέμπορος, μία σειρά από άλλα επαγγέλματα, Λαϊκές Αγορές και πλανόδιο εμπόριο, επιφυλάσσονται αποκλειστικά σε Έλληνες πολίτες.

Δεν εννοώ κατ' ανάγκη ότι αυτοί οι εργασιακοί περιορισμοί είναι αδικαιολόγητοι και προσκρούουν στην αρχή της ίσης μεταχείρισης. Σε πολλές περιπτώσεις είναι σαφές ότι το συνταγματικό καθήκον του ελληνικού κράτους να μεριμνά για την απασχόληση, με

βάση το άρθρο 22 του Συντάγματος, την απασχόληση των Ελλήνων πολιτών είναι καθοριστικής σημασίας και επαρκής λόγος.

Απλώς νομίζω ότι είναι ο καιρός σιγά - σιγά στην προοπτική της διαρκούς, διηνεκούς συμβίωσής μας με την ιδιαιτερότητα μέσα στη χώρα μας -και μιλώ για τους ανθρώπους οι οποίοι έχουν αρχίσει πια να συμπληρώνουν δεκαπενταετίες διαρκούς παραμονής στη χώρα και βάλε, για ανθρώπους οι οποίοι θα διεκδικήσουν τις άδειες παραμονής του επί μακρόν διαμένοντος, οι οποίες παρέχουν ειδικά προνόμια- στην προοπτική λοιπόν αυτή, νομίζω ότι είναι σκόπιμο να αρχίσουμε να ξανασκεφτόμαστε τι θέλουμε να διατηρήσουμε ως Πολιτεία αποκλειστικά για τους Έλληνες και τι νομίζουμε ότι μπορεί να ανοίξει με έναν τρόπο αξιοπρεπή και σύμφωνο με το πνεύμα της ίσης μεταχείρισης και προς τη διαφορά, που ζει πια μαζί μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.